

Vyhlásenie predkladateľa
podľa čl. 23 ods. 3 písm. a) Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky

Materiál sa na rokovanie predkladá s **rozporom**

S Ministerstvom financií SR k článku II, ktoré

- nesúhlasí s vložením novelizačného článku II. návrhu zákona a navrhovanú zmenu právnej úpravy považuje za neopodstatnenú s ohľadom na iné možnosti riešenia právnej úpravy, ktorá sa navrhuje.

MŠVVaŠ SR uvedenú zásadnú pripomienku MF SR na rozporovom konaní na úrovni štatutárneho orgánu neakceptovalo z dôvodu, že

- navrhovaná právna úprava má za cieľ, aby mohli subjekty, ktoré sú prijímateľmi finančných prostriedkov na účel riešenia projektov v rámci APVV, nevyčerpané finančné prostriedky jednoznačne použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch tak, aby ich bolo možné využiť v plnom rozsahu na určený účel.

S Úradom vlády SR k článku III, ktorý najmä

- žiada upraviť povinnosť informovania pri konflikte záujmov pri hodnotení žiadostí o finančné prostriedky na riešenie projektu výskumu a vývoja o ňom a upraviť s tým spojené následky jeho neoznámenia,
- žiada, aby Centrálny informačný portál pre vedu, techniku a inovácie bol informačným systémom Úradu vlády SR a primerane k tomu upraviť pôsobnosť Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie,
- žiada, aby sa ustanovenia o Centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a Centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti podstatne zredukovali alebo úplne vypustili a aby sa umožnilo využívať na hodnotenie a financovanie aj iné databázy,
- požaduje skrátenie lehoty na zriadenie medzinárodných expertných panelov.

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Úradu vlády SR na rozporovom konaní na úrovni štatutárneho orgánu neakceptovalo z dôvodu, že

- úprava konfliktu záujmov bola v § 27 ods. 1 zákona č. 172/2005 Z. z. rozšírená, ale s riešením, ktoré považuje ministerstvo za dostatočné sa Úrad vlády SR nestotožnil,
- veda a technika sú v pôsobnosti ministerstva a rada vlády má postavenie poradného orgánu,
- skrátenie lehoty na uvedený účel nie je realizovateľné, keďže zostavenie medzinárodných expertných panelov a ich uvedenie do „chodu“ bude časovo náročné aj vzhľadom na potrebu získania príslušných odborných kapacít,
- právne predpisy v súčasnosti nebránia využívať pri poskytovaní dotácie na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť aj na základe iných registrov, ako sú CREPČ a CREUČ.

S Generálnou prokuratúrou SR, ktorá odmieta návrh zákona ako celok, najmä z dôvodov, že nesúhlasí

- s úpravou pôsobností akademického senátu verejnej vysokej školy z dôvodu možného obmedzenia akademickej samosprávy verejných vysokých škôl,

- so spoločnou voľbou akademického senátu verejnej vysokej školy a správnej rady verejnej vysokej školy,
- s ustanovením fakultatívnej možnosti odvolania rektora,
- s posilnením pôsobnosti správnych rád verejných vysokých škôl,
- s navrhovaným spôsobom kreovania správnej rady verejnej vysokej školy,
- s tým, aby verejné vysoké školy boli úplne pozbavené rozhodovacej kompetencie o nakladaní s majetkom verejnej vysokej školy.

MŠVVaŠ SR uvedenú zásadnú pripomienku GP SR na rozporovom konaní na úrovni štatutárneho orgánu neakceptovalo z dôvodu, že akceptovanie by pre GP SR znamenalo stiahnutie návrhu zákona ako celok.

s orgánmi reprezentácie vysokých škôl

So Slovenskou rektorskou konferenciou k článku I, ktorá najmä:

- nesúhlasí s rozšírením orgánov, ktoré môžu rozhodovať o organizácii a činnosti verejnej vysokej školy aj o iné orgány, ako sú orgány akademickej samosprávy,
- nesúhlasí s úpravou voľby a odvolania rektora, podľa ktorej má túto pôsobnosť vykonávať nielen akademický senát verejnej vysokej školy, ale spolu s ním aj správna rada verejnej vysokej školy,
- nesúhlasí s presunom schvaľovania metodiky rozpisu dotácie pre súčasti vysokej školy a samotného rozpisu z akademického senátu na správnu radu,
- nesúhlasí so zmenou v zložení a spôsobe kreovania správnej rady,
- nesúhlasí so zavedením pojmu funkčné miesto vo vzťahu k súkromným vysokým školám,
- nesúhlasí s ustanovením minimálnych kritérií výskumnej, vývojovej alebo umeleckej činnosti všeobecne záväzným právnym predpisom,
- nesúhlasí s obsadzovaním funkčných miest docentov a profesorov na „definitívu“ (do 70 rokov) bez získania príslušného vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu.

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Slovenskej rektorskej konferencie neakceptovalo z dôvodov, že

- rozšírenie rozhodovania aj na ďalšie orgány má najmä vo vzťahu k správnej rade zdôrazniť potrebu externého prvku ako aj to, že akademické orgány majú byť skôr orientované na akademické pôsobnosti, t. j. rozhodovanie o finančných otázkach má byť z povahy veci „presmerované“ na správnu radu,
- cieľom je aj do voľby rektora vniesť externý prvok a aj spôsobom voľby rektora zdôrazniť jeho manažérske pôsobenie a na základe spracovania pripomienok bol spôsob voľby upravený pri zachovaní koncepcie zmeny,
- zloženie správnej rady a spôsob jej kreovania boli na základe pripomienok významne modifikované, okrem iného doplnením ďalšieho člena ako vyvažovacieho prvku voleného samotnou správnu radou, zdôraznením verejného vypočutia kandidátov a vzájomného vyjadrenia k návrhom ministra aj akademického senátu,
- prechod na funkčné miesta, ktoré nie sú naviazané na vedecko-pedagogický, resp. umelecko-pedagogický titul je relevantný pre všetky školy – verejné, štátne aj súkromné,

- ustanovenie minimálnych kritérií výskumnej, vývojovej alebo umeleckej činnosti sa navrhuje na účely zavedenia základných prahových hodnôt jednotných pre všetky vysoké školy, pričom vysoká škola si môže v záujme kvality tieto hodnoty zvýšiť,
- jedným zo základných cieľov návrhu je systémové otvorenie funkčných miest docentov a profesorov okrem iného aj pre kvalitných postdoktorandov, osobnosti zo zahraničia, a pri vysokoškolských učiteľov bude relevantné pri opakovanom pracovnom pomere preukazovať pedagogické požiadavky a požiadavky na tvorivú činnosť, nie titul.

S Radou vysokých škôl k článku I, ktorá najmä

- odmieta návrh zákona ako celok z dôvodu, že ho vníma ako zásah do akademickej samosprávy vysokých škôl v Slovenskej republike,
- nesúhlasí s rozšírením orgánov, ktoré môžu rozhodovať o organizácii a činnosti verejnej vysokej školy aj o iné orgány, ako sú orgány akademickej samosprávy,
- nesúhlasí s určením hornej hranice počtu členov akademického senátu a vypustením zákonnej požiadavky na paritné zastúpenie fakúlt,
- nesúhlasí s úpravou pôsobností akademického senátu verejnej vysokej školy, rektora a správnej rady verejnej vysokej školy,
- nesúhlasí so zákonným vymedzením podmienok na členstvo vo vedeckej rade verejnej vysokej školy,
- nesúhlasí s tým, aby rektor zodpovedal aj správnej rade verejnej vysokej školy,
- nesúhlasí s úpravou voľby a odvolania rektora, podľa ktorej má túto pôsobnosť vykonávať nielen akademický senát verejnej vysokej školy, ale spolu s ním aj správna rada verejnej vysokej školy,
- nesúhlasí s vypustením zákonnej úpravy orgánov akademickej samosprávy a ponechaním úpravy týchto orgánov na úrovni štatútov vysokých škôl,
- nesúhlasí so zložením a spôsobom kreovania správnej rady verejnej vysokej školy,
- nesúhlasí s ustanovením minimálnych kritérií výskumnej, vývojovej alebo umeleckej činnosti všeobecne záväzným právnym predpisom,
- nesúhlasí so zavedeným tzv. „výkonnostných zmlúv“,

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Rady vysokých škôl neakceptovalo z dôvodov, že

- návrhom zákona sa samospráva verejných vysokých škôl neobmedzuje, keďže vo viacerých oblastiach dochádza práve naopak k deregulácii a ich zverením do pôsobnosti vysokej školy,
- rozšírenie rozhodovania aj na ďalšie orgány má najmä vo vzťahu k správnej rade zdôrazniť potrebu externého prvku ako aj to, že akademické orgány majú byť skôr orientované na akademické pôsobnosti, t. j. rozhodovanie o finančných otázkach má byť z povahy veci „presmerované“ na správnu radu vysokej školy,
- navrhovaný maximálny počet bol upravený tak, aby zodpovedal súčasnej praxi a vo vzťahu k zastúpeniu fakúlt dochádza k deregulácii – relevantné bude, aby každá fakulta bola zastúpená, ale spôsob zastúpenia sa ponecháva na vysokú školu,
- pri vedeckej rade, ktorá má v pôsobnosti okrem iného rozhodovanie o habilitáciách a inauguračných je opodstatnené, aby jej členmi boli osoby v zodpovedajúcej pozícii, či už pedagogickej alebo vedeckej,
- pri voľbe rektora akademickým senátom aj správnu radou v kontexte presunu finančných otázok do pôsobnosti správnej rady je relevantná aj delená zodpovednosť,
- cieľom je aj do voľby rektora vniesť externý prvok a aj spôsobom voľby rektora zdôrazniť jeho manažérske pôsobenie a na základe spracovania pripomienok bol spôsob voľby upravený pri zachovaní koncepcie zmeny,

- návrh zákona má za cieľ „rozviazať ruky“ verejným vysokým školám deregulovaním riadenia na úrovni tak, aby si každá vysoká škola mohla určiť svojim štatútom fungovanie príslušnej vysokej školy na úrovni fakúlt vysokých škôl,
- zloženie správnej rady a spôsob jej kreovania boli na základe pripomienok významne modifikované, okrem iného doplnením ďalšieho člena ako vyvažovacieho prvku voleného samotnou správnu radou, zdôraznením verejného vypočutia kandidátov a vzájomného vyjadrenia k návrhom ministra aj akademického senátu,
- návrhom zákona sa nastavujú vzájomné zodpovednostné vzťahy najmä medzi rektorom, správnu radou verejnej vysokej školy a akademickým senátom verejnej vysokej školy tak, aby spolu čo najefektívnejšie spolupracovali na riadení príslušnej verejnej vysokej školy a zároveň boli zohľadnené záujmy príslušnej akademickej obce, k čomu neodmysliteľne patrí aj systém „brzd a protiváh“ medzi jednotlivými orgánmi verejnej vysokej školy,
- ustanovenie minimálnych kritérií výskumnej, vývojovej alebo umeleckej činnosti sa navrhuje na účely zavedenia základných prahových hodnôt jednotných pre všetky vysoké školy, pričom vysoká škola si môže v záujme kvality tieto hodnoty zvýšiť,
- zavedenie „výkonnostných zmlúv“ na základe merateľných ukazovateľov vyplýva z Plánu obnovy a odolnosti a umožňuje určitý stupeň diverzifikácie financovania jednotlivých verejných vysokých škôl,

so Študentskou radou vysokých škôl, ktorá najmä

v čl. I

- požaduje, aby rektor bol vylúčený z opätovného vykonávania funkcie po dvoch funkčných obdobiach celkovo (za život), nielen dve po sebe nasledujúcich funkčných obdobi,
- požaduje, aby bol dekan do funkcie ustanovený voľbou a aby vo volebnom „telese“ mali študenti podiel najmenej 20 %,
- nesúhlasí so zmenou v zložení a spôsobe kreovania správnej rady verejnej vysokej školy,
- požaduje zvýšenie objemu financií zo školného do štipendijného fondu a vyčlenenie ich časti na študentské spolky,

v čl. IV

- požaduje úpravu študentských pôžičiek bez ručiteľa.

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Študentskej rady vysokých škôl neakceptovalo z dôvodov, že

- obmedzenie funkčných období rektora na dve po sebe nasledujúce je v kontexte zmeny spôsobu jeho voľby postačujúce,
- v kontexte požiadavky na zmenu postavenia dekana je opodstatnená aj zmena spôsobu jeho ustanovenia do funkcie formou výberového konania; na základe pripomienok bolo výberové konanie modifikované a vo výberovej komisii budú mať zastúpenie aj študenti,
- zloženie správnej rady a spôsob jej kreovania boli na základe pripomienok významne modifikované, okrem iného doplnením ďalšieho člena ako vyvažovacieho prvku voleného samotnou správnu radou, zdôraznením verejného vypočutia kandidátov a vzájomného vyjadrenia k návrhom ministra aj akademického senátu,
- požiadavka na úpravu poskytovania študentských pôžičiek bez ručiteľa prináša viac rizík ako opodstatnených úľav pre príslušné subjekty najmä vzhľadom na to, že fond na

podporu vzdelávania vykonáva svoju činnosť na účely podpory vzdelávania, pričom je potrebné finančné prostriedky dostávať nielen „zo systému“, ale aj zabezpečiť ich návratnosť; už v súčasnosti nastavené podmienky poskytovania týchto pôžičiek sú veľmi tolerantné voči žiadateľom,

so zástupcami zamestnávateľov a zástupcom zamestnancov:

s Republikovou úniou zamestnávateľov SR, ktorá najmä

v čl. I

- požaduje nad rámec návrhu zákona zavedenie tzv. „skriningových testov“ na zabezpečenie prijímania iba tých uchádzačov o vysokoškolské štúdium, ktorí preukážu dostatočné predpoklady na absolvovanie štúdia na príslušnej vysokej škole, pričom výsledok takéhoto testovania a jeho vplyv na prijímanie uchádzačov sa má zohľadňovať v uvoľňovaní finančných prostriedkov jednotlivým vysokým školám,
- nesúhlasí s navrhovanou úpravou tzv. „výkonnostných zmlúv“ a žiada najmä ich uzatváranie na tri roky, ustanovenie merateľných ukazovateľov všeobecne záväzným právnym predpisom, pri dotácii na akreditované študijné programy zohľadňovať „vstupnú úroveň študentov“,
- požaduje podstatne odlišný spôsob kreovania správnej rady oproti návrhu zákona (napr. výslovná požiadavka na obsadenie vymedzeného podielu mandátov zástupcami zamestnancov a povinnosť ministra odvolať ním vymenovaného člena na žiadosť toho, kto mu ho nominoval),

v čl. III

- nesúhlasí s navrhovaným členením sústavy odborov vedy a techniky (požaduje oddelenie prírodných vied a matematických, informatických a kybernetické vedy),
- nesúhlasí s celoplošným zavedením medzinárodných expertných panelov,
- nesúhlasí s úpravou hodnotenia projektov vedy a techniky na základe zákona a požaduje presunutie tejto právnej úpravy do vykonávacieho predpisu,

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Republikovej únie zamestnávateľov neakceptovalo z dôvodov, že

- nastavenie podmienok prijatia na štúdium je dôležité ponechať na pôsobnosť vysokej školy, najmä vo vzťahu k rôznorodosti študijných programov, ktoré vyžadujú rôzne podmienky prijatia; za jednotné kritérium je postačujúce ponechať úplné stredné vzdelanie, resp. úplné stredné odborné vzdelanie,
- vzhľadom na ročné rozpočtové hospodárenie vyplývajúce zo zákona č. 523/2004 Z. z. nie sú trojročné výkonnostné zmluvy možné, ale navrhované boli aspoň samotné merateľné ukazovatele na tri roky; zároveň vzhľadom na potrebu individualizácie merateľných ukazovateľov pre jednotlivé vysoké školy je ich jednotné nastavenie (vykonávacím predpisom) neaplikovateľné – upravené však bolo ich naviazania na tematické okruhy podľa celoštátneho dlhodobého zámeru,
- spôsob kreovania správnej rady bol upravený aj so zohľadnením nominačného princípu (nielen pre ministra, ale aj pre akademický senát), avšak bez vymedzenia určitého podielu mandátov pre konkrétne okruhy nominujúcich subjektov; zároveň členstvo v správnej rade vysokej školy nemá byť viazaný na orgán, ktorý ho nominoval, preto ani nie je dôvod na jeho „povinné“ odvolanie, ak ho daný orgán navrhne odvolať,

- navrhované členenie odborov vedy a techniky vychádza z medzinárodného Frascati manuálu,
- medzinárodné expertné panely sa ako plošné ani nenavrhujú, ale pôjde o spôsob hodnotenia zavedený vo vzťahu ku konkrétnej výzve s financovaním nad 200 000 eur na projekt,
- zákon má ustanovovať rámec základných práv a povinností, pričom podzákonný právny predpis (napr. vyhláška) slúži len na ustanovenie ďalších podrobností v nadväznosti na zákonnú úpravu a postupy hodnotenia MŠVVaŠ SR nevníma ako oblasť podzákonnej úpravy.

s Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky, ktorá najmä

v čl. I

- má výhradu k návrhu, pretože podľa AZZZ nerieši kvalitu poskytovania vzdelávania na vysokých školách a dostatočne nereflektuje potreby praxe a nerieši problém súkromných vysokých škôl s nízkou uplatniteľnosťou je absolventov,
- požaduje zadefinovať požiadavky na členov správnej rady a spôsob nominácií,
- požaduje doplniť do zákona merateľné ukazovatele, a to aj s previazaním na uplatniteľnosť absolventov v príslušnom študijnom odbore,
- požaduje ako základnú požiadavku pre činnosť súkromnej vysokej školy uplatniteľnosť absolventov vo príslušnom študijnom odbore,

v čl. III

- nesúhlasí s navrhovaným členením sústavy odborov vedy a techniky (požaduje oddelenie prírodných vied a matematických, informatických a kybernetické vedy),
- nesúhlasí s celoplošným zavedením medzinárodných expertných panelov,
- nesúhlasí s úpravou hodnotenia projektov vedy a techniky na základe zákona a požaduje presunutie tejto právnej úpravy do vykonávacieho predpisu.

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky neakceptovalo z dôvodov, že

- v kontexte ESG štandardov kvalita vysokoškolského vzdelávania je vlastnou zodpovednosťou vysokej školy a niektoré z návrhov majú kvalite napomôcť,
- uplatniteľnosť absolventov môže byť jedným z merateľných ukazovateľov pre tzv. „výkonnostnú zmluvu“, a to nielen pre súkromné vysoké školy, ale aj pre verejné vysoké školy,
- pri správnej rade bol upravený nominačný princíp, ale nie je cieľom vymedziť kvalifikačné požiadavky, keďže podľa jednotlivých škôl môže byť rôzna cieľová skupina osôb, ktorých členstvo sa predpokladá,
- vzhľadom na potrebu individualizácie merateľných ukazovateľov pre jednotlivé vysoké školy je ich jednotné nastavenie (vykonávacím predpisom) neaplikovateľné,
- navrhované členenie odborov vedy a techniky vychádza z medzinárodného Frascati manuálu,
- medzinárodné expertné panely sa ako plošné ani nenavrhujú, ale pôjde o spôsob hodnotenia zavedený vo vzťahu ku konkrétnej výzve s financovaním nad 200 000 eur na projekt,
- zákon má ustanovovať rámec základných práv a povinností, pričom podzákonný právny predpis (napr. vyhláška) slúži len na ustanovenie ďalších podrobností v nadväznosti na

zákonnú úpravu a postupy hodnotenia MŠVVaŠ SR nevníma ako oblasť podzákonnej úpravy.

s Asociáciou priemyselných zväzov a dopravy k článku I, ktorá najmä požaduje

- pri voľbe rektora „komorový“ systém, tak ako pri ustanovení „povereného“ rektora,
- podstatne odlišný spôsob kreovania správnej rady oproti návrhu zákona (napr. výslovná požiadavka na obsadenie vymedzeného podielu mandátov zástupcami zamestnancov a povinnosť ministra odvolať ním vymenovaného člena na žiadosť toho, kto mu ho nominoval),
- zaviesť financovanie akreditovaných študijných programov len do výšky počtu študentov podľa prognóz potrieb trhu práce,
- zaviesť pri financovaní vysokých škôl najmä uplatniteľnosť v príslušnom študijnom odbore, podiel vzdelávania v cudzom jazyku, mieru mobility, spoluprácu s podnikateľmi, ...
- zaviesť ako základný merateľný ukazovateľ uplatniteľnosť absolventov v príslušnom študijnom odbore,
- zaviesť koordinačný orgán určovania obsahu merateľných ukazovateľov (nie MŠVVaŠ SR),
- upraviť merateľné ukazovatele podrobnejšie v zákone alebo vo vykonávacom predpise,
- upraviť v zákone systém sledovania uplatniteľnosti absolventov.

MŠVVaŠ SR uvedené zásadné pripomienky Asociácie priemyselných zväzov a dopravy neakceptovalo z dôvodov, že

- pri komorovom systéme voľby by mohla správna rada voľbu blokať, preto aj ustanovenie „povereného“ rektora bolo upravené na nadpolovičnú väčšinu celkového počtu členov akademického senátu aj správnej rady spoločne,
- spôsob kreovania správnej rady bol upravený aj so zohľadnením nominačného princípu (nielen pre ministra, ale aj pre akademický senát), avšak bez vymedzenia určitého podielu mandátov pre konkrétne okruhy nominujúcich subjektov; zároveň člen správnej rady nemá byť viazaný na orgán, ktorý ho nominoval, preto ani nie je dôvod na jeho „povinné“ odvolanie, ak ho daný orgán navrhne odvolať,
- pri tzv. „výkonnostných zmluvách“ bolo upravené previazanie na tematické okruhy celoštátneho dlhodobého zámeru, v ktorom bude aj uplatniteľnosť - vzhľadom na potrebu individualizácie merateľných ukazovateľov pre jednotlivé vysoké školy je ich jednotné nastavenie (vykonávacím predpisom) neaplikovateľné,
- systém sledovania uplatniteľnosti absolventov vysokých škôl už v súčasnosti existuje a nie je dôvod na jeho vymedzenie zákonom.

S Odborovým zväzom pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, ktorý požaduje vypustenie opakovaného uzatvárania pracovných pomerov s vysokoškolskými učiteľmi na dobu určitú.

MŠVVaŠ SR uvedenú zásadnú pripomienku Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku neakceptovalo z dôvodu, že je medzinárodnou praxou požadovať od vysokoškolských učiteľov aby sústavne alebo cyklicky preukazovali svoj odborný rast.

S Hlavným mestom Bratislava, ktorý požaduje, aby členov správnej rady navrhovali aj mestá a samosprávne kraje.

MŠVVaŠ SR pripomienku Hlavného mesta Bratislava neakceptovalo z dôvodu, že návrh zákona na základe pripomienok upravil nominačný princíp, kde návrhy budú predkladať aj obce a samosprávne kraje, ale samotné vymenúvanie má byť ponechané na akademický senát a ministra, t. j. nie je cieľom, aby iné subjekty priamo vymenúvali členov správnej rady.

Materiál sa na rokovanie predkladá bez rozporov s ostatnými povinne pripomienkujúcimi subjektmi.